

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่	ปีที่ 199	ฉบับที่ 6690	หน้า 5
------------------------------------	--------	--------------	-----------------	-----------

พิพิธภัณฑ์เตาโบราณ อินทขิลแม่แตง

๐๑

เภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่เป็นอำเภอหนึ่งที่มีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ด้วยมีสภาพป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ เป็นต้นกำเนิดของน้ำแม่แตง นักท่องเที่ยวที่มาที่นี่ต่างรู้จักชื่อเสียงของอำเภอแม่แตงจากแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ อาทิ ปางช้างแม่แตง ปางช้างเชียงดาว เขื่อนแม่งัดสมบูรณ์ชล รวมถึงการล่องแพบนลำน้ำแม่แตง แต่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังไม่มีใครรู้ว่า บริเวณแห่งนี้มีแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดีที่มีอายุกว่า 700 ปีคือ แหล่งเตาเผาอินทขิล

เตาเผาอินทขิล ตั้งอยู่บ้านสันป่าตอง ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง เป็นแหล่งเตาเผาเครื่องถ้วยชามซึ่งเป็นแหล่งใหม่ที่เพิ่งค้นพบเมื่อไม่นานนี้ ตามเอกสารการขุดค้นทางโบราณคดีของเตาเผาอินทขิลของนายสายันต์ ไพรัชญจักร์ นักโบราณคดี สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 6 เชียงใหม่ กล่าวถึงการพบเตาเผาเป็นครั้งแรกว่าในปี 2536 นายภาสกร โทณวนิก อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่และ รศ.สร้อยดี อ่องสกุล อาจารย์จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้สำรวจพบร่องรอยดินเผาไฟรูปวงกลมในบริเวณบ้านของนายดวงดี ใจทอง ชาว

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่	ปีที่ 19	ฉบับที่ 6690	หน้า 5
---	--------	--------------------	------------------------	------------------

บ้านสันป่าตอง และได้ทำการขุดสำรวจทางโบราณคดีเพื่อศึกษาร่องรอย
ปล่องระบายความร้อนและหลังกาเตาเผาบางส่วน

กระทั่งในปี 2539 ได้มีการตรวจสอบและศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจึง
ทำให้ทราบว่าแหล่งโบราณคดีแห่งนี้ เป็นแหล่งเตาเผาเครื่องถ้วยชาม
สมัยโบราณ ซึ่งปรากฏร่องรอยหลักฐานเป็นปากปล่องเตาบนผิวดิน 2 แห่ง
เตาเผาที่ค้นพบก่อด้วยอิฐ เป็นปล่องกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ
80 เซนติเมตร นอกจากนั้นบริเวณทั่วไปยังพบเศษภาชนะดินเผาเนื้อ
แกร่งเคลือบสีเขียวอ่อน และเคลือบสีน้ำตาลแกมเขียวเข้ม เนื้อดินสีเทา
และเศษภาชนะดินเผาเนื้ออ่อนไม่เคลือบผิว

กระทั่งต่อมาชาวบ้านในบริเวณใกล้เคียงได้แจ้งให้ไปตรวจสอบ
โบราณวัตถุที่ “เนินขมุ” ในป่าห้วยช้างตาย พบเศษเครื่องถ้วยชาม
จำนวนมาก สันนิษฐานว่าน่าจะเป็นแหล่งเตาเผาถ้วยชามอีกแห่งหนึ่ง และ
เมื่อคณะทำการสำรวจต่อไปบริเวณหลังวัดมิดกา พบว่ามีเตาเผาอยู่ที่
ถนนตามลาดชายเนินเขา และพบปล่องเตาเผาก่อด้วยดินเหนียวเพิ่มขึ้น

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่	ปีที่ 19	ฉบับที่ 6690	หน้า 5
---	--------	--------------------	------------------------	------------------

อีกแห่งหนึ่งในที่ดินเอกชน

จากการสำรวจของนักโบราณคดีทำให้ทราบว่าลักษณะของเตาเป็นเตาเผาเครื่องถ้วยชาม ก่อโครงสร้างด้วยดินเหนียวแบบระบายความร้อนผ่าเฉียงขึ้น รูปร่างคล้ายไห จึงถูกเรียกว่า “เตาไห” โดยมีช่องใส่ไฟอยู่บริเวณด้านหน้าของเตาสำหรับเป็นช่องลำเลียงภาชนะดินเผาเข้าบรรจุ ตอนกลางของเตาใช้เป็นพื้นที่วางภาชนะ ส่วนตอนหลังใช้เป็นปล่องระบายความร้อน

ส่วนหลักฐานผลิตภัณฑ์เครื่องถ้วย

ข่อยเรื่อง เมืองล้านนา ปีที่ ๑๑

ยา นายกเทศมนตรีและคณะผู้บริหารเทศบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยว จนกระทั่งได้รับงบประมาณจากกรมศิลปากรกว่า 10 ล้านบาทเพื่อนำมาพัฒนาแหล่งโบราณคดีเตาเผาอินทิล ตลอดจนได้มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญต่างๆ ภายในเขตเทศบาลพร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอมะแมง

แหล่งเตาเผาอินทิล บ้านสันป่าตอง อ.แม่แตง จึงน่าจะเป็น

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์		19	6690	5

ขามที่ถูกค้นพบนั้น เป็นเครื่องถ้วยขามเนื้อแกร่งเคลือบสีเขียวอ่อน เรียกชื่อว่า เซลาดอน หรือ คีลาดล และชนิดเคลือบสีน้ำตาล ใช้ดินสีขาวคุณภาพเยี่ยมเทียบได้กับเครื่องถ้วยสังคโลกของศรีสุพรรณภูมิ ที่สำคัญคือพบชิ้นส่วนภาชนะดินดิบ บันจากดินสีขาว ซึ่งยังไม่เคยพบ ณ แหล่งเตาโบราณที่ใดมาก่อนในประเทศไทย อันเป็นหลักฐานสำคัญทางโบราณคดีที่ใช้ให้ทราบถึงกระบวนการและขั้นตอนการผลิตเครื่องถ้วยขามของล้านนาได้เป็นอย่างดี

จากการตรวจสอบรูปลักษณะของเตาเผาอินทขิล รวมถึงรูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องถ้วยขาม สันนิษฐานว่าน่าจะมีอายุอยู่ในยุคล้านนา คือ

แหล่งเตาเผาอินทขิลถือเป็นแหล่งโบราณคดีที่มีความสำคัญอย่างมากทั้งทางด้านวิชาการโบราณคดีและประวัติศาสตร์ความเป็นมาของอาณาจักรล้านนา เพราะเป็นแหล่งผลิตเครื่องถ้วยขามในอดีตแหล่งใหม่ที่มีความสมบูรณ์ทั้งเตาเผาและตัวอย่างเศษถ้วยขามที่มีมากถึง 4 แห่ง ซึ่งจากการขุดค้นแหล่งเตาเผาในภาคเหนือตอนบนยังไม่พบว่ามีแหล่งเตาเผาแหล่งใดที่มีความสมบูรณ์เช่นนี้มาก่อน

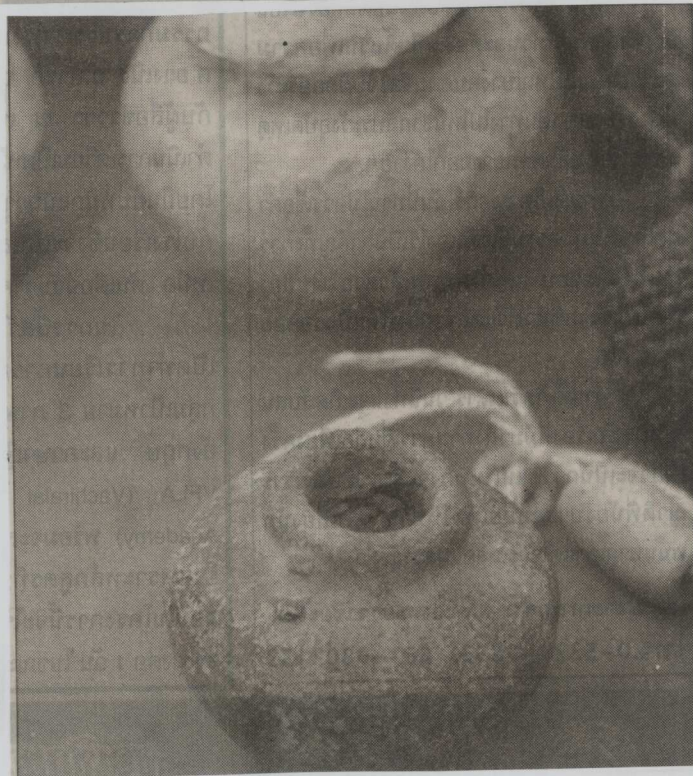
ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่	ปีที่ 19	ฉบับที่ 6690	หน้า 5
---	--------	--------------------	------------------------	------------------

ประมาณ 500 - 600 ปีมาแล้ว

แหล่งเตาเผาอินทขิลถือเป็นแหล่งโบราณคดีที่มีความสำคัญอย่างมากทั้งทางด้านวิชาการโบราณคดีและประวัติศาสตร์ความเป็นมาของอาณาจักรล้านนา เพราะเป็นแหล่งผลิตเครื่องถ้วยชามในอดีตแหล่งใหม่ที่มีความสมบูรณ์ทั้งเตาเผาและตัวอย่างเศษถ้วยชามที่มีมากถึง 4 แห่ง ซึ่งจากการขุดค้นแหล่งเตาเผาในภาคเหนือตอนบนยังไม่พบว่ามีแหล่งเตาเผาแหล่งใดที่มีความสมบูรณ์เช่นนี้มาก่อน

ปัจจุบันเทศบาลตำบลเมืองแกนพัฒนาโดยการนำของนายจรูญ ไซ

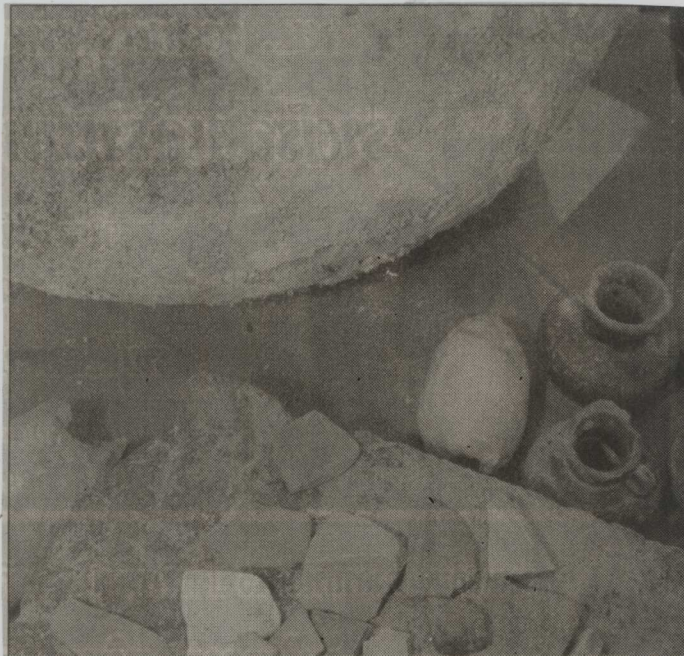

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้

NORTH CLIPPING 2553/

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่	ปีที่ 19	ฉบับที่ 6690	หน้า 5
---	--------	--------------------	------------------------	------------------

แหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดีที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของเชียงใหม่ และมีความเหมาะสมที่จะสนับสนุนให้อนุรักษ์และพัฒนาให้เป็นศูนย์การศึกษาเทคโนโลยีการผลิตเครื่องถ้วยชามโบราณของล้านนา รวมถึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในรูปแบบของพิพิธภัณฑ์แหล่งโบราณคดี (Archaeological Site Museum) เพื่อให้ประชาชนผู้สนใจได้แวะเข้าไปเที่ยวชมต่อไป

จักรพงษ์ คำบุญเรือง

jakpong@chiangmainews.co.th